

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ Б.ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

Кафедра психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін факультету забезпечення оперативно-службової діяльності

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВОК 08.1 «ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ ТА ПСИХОЛОГІЯ РОЗВИТКУ»
ОПП «Психологія»**

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність: 053 Психологія
Форма навчання: денна

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Навчальна дисципліна «Психологія особистості та психологія розвитку» є вибірковою дисципліною за ОПШ «Психологія». Вивчається протягом 8-го семестру на кафедрі психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін.

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у майбутніх фахівців систематизованих знань, теоретичних знань та практичних умінь стосовно психології особистості та її психічного розвитку, які дозволять їм адекватно та ефективно застосовувати отримані знання у подальшій професійній діяльності та повсякденному житті.

Основне завдання навчальної дисципліни - засвоєння курсантами знань про структуру особистості та розкриття основного змісту наукових підходів щодо психології особистості та психічного розвитку, а також навчити курсантів аналізувати психологічні аспекти розвитку особистості на різних етапах її життєдіяльності та вміти надавати психологічну допомогу.

Курсант, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен:

знати:

- основні питання теорії і практики психологічної науки, а саме психології особистості та психічного розвитку;
- наукові підходи щодо вивчення особистості та особливості її психічного розвитку;
- форми надання психологічної допомоги представниками різних вікових періодів;
- особливості психічного розвитку;

вміти:

- аналізувати зміст наукових підходів щодо вивчення психології особистості та її психічного розвитку;
- на основі власних спостережень, використовуючи різноманітні ознаки, надавати психологічну допомогу людям, які опинилися в складних життєвих ситуаціях;
- проводити психодіагностику рівня розвитку особистості;
- вибудовувати особисті плани та надавати допомогу іншим у їх розробці;
- використовувати психологічні прийоми розвитку впевненості в собі, творчого потенціалу як для власного вдосконалення, так і для надання психологічної допомоги іншим;
- використовувати методи подолання життєвих криз і розвитку емоційної стійкості людини;
- корегувати агресивні манери поведінки тощо.

ознайомитись:

- з дослідженнями з питань розвитку та становлення психології особистості та психічного розвитку;

- з місцем і роллю психології особистості в системі сучасної світової психологічної науки, із зв'язками психології особистості з іншими психологічними галузями та науковими дисциплінами;
- із змістом і спрямованістю основних завдань і перспектив розвитку психології особистості на сучасному етапі, орієнтуватися в провідних методологічних проблемах і способах їх тлумачення вітчизняними та зарубіжними вченими.

ВИКЛАДАЧ:

Відповідно до форми А-4.03.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Вступ до спеціальності, Загальна психологія з практикумом.

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Навчальні аудиторії, мультимедійний проектор, екран, ноутбук, навчальна література з навчальної дисципліни, модульне середовище кафедри психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін.

Програмне забезпечення: модульне середовище академії – <https://10.241.24.43/course/index.php?categoryid=23>.

ТРИВАЛІСТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ КУРСУ

Курс	Семестр	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин																	Форми підсумкового контролю					
			Загальна	Усього аудиторних занять	Аудиторна робота										Індивідуальна робота						Самостійна робота	Екзамен	Диференційований залік	Залік	
					лекції	групові заняття	групові вправи	практичні заняття	лабораторні заняття	семінари	рольові ігри	курсорова робота	індивідуальні заняття	*модульний контроль	підсумковий контроль	Усього	реферат	конспект з теми	переклад текстів	розрахункове завдання					курсорова робота
за заочною формою навчання																									
4	VIII	5	150	88	40			2		40				6	32	20	12					30		+	
Усього за дисципліну		5	150	88	40			2		40				6	32	20	12					30		+	

Основні методи навчання: МН1.1; МН1.3; МН1.5; МН2.1; МН3.1; МН3.2; МН3.6; МН4.1; МН4.2.

Основні методи контролю навчальних досягнень: МК1.2; МК2.2; МК2.4; МК2.5; МК2.6; МК2.7; МК3.2; МК3.3; МК4.1; МК4.3; МК4.4.

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ КУРСАНТАМИ

Шифр	Компетентність	Методи контролю
Загальні компетентності		
ЗК-1	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	МК2.1; МК2.2; МК2.5; МК2.6; МК3.1; МК3.3; МК4.1; МК4.4.
ЗК-2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	МК2.1; МК2.2; МК2.5; МК2.6; МК3.1; МК3.3; МК4.1; МК4.4.
ЗК-4	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	МК2.1; МК2.2; МК2.5; МК2.6; МК3.1; МК3.3; МК4.1; МК4.4.
ЗК-7	Здатність генерувати нові ідеї, виявляти, ставити та вирішувати завдання у процесі професійної діяльності і практичних ситуаціях.	МК2.1; МК2.2; МК2.5; МК2.6; МК3.1; МК3.3; МК4.1; МК4.4.
ЗК-8	Навички міжособистісної взаємодії.	МК2.1; МК2.2; МК2.5; МК2.6; МК3.1; МК3.3; МК4.1; МК4.4.
ЗК-11	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	МК1.1; МК1.4; МК2.3; МК2.4; МК2.5; МК2.6; МК2.7; МК3.2; МК3.3; МК4.1.
Фахові компетентності спеціальності		
ФК-1	Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.	МК2.5; МК2.6; МК2.7; МК3.3; МК4.4.
ФК-2	Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.	МК2.5; МК2.6; МК2.7; МК3.3; МК4.4.
ФК-3	Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.	МК2.5; МК2.6; МК2.7; МК3.3; МК4.4.
ФК-5	Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.	МК2.5; МК2.6; МК2.7; МК3.3; МК4.4.
ФК-6	Здатність самостійно планувати, організувати та здійснювати психологічне дослідження.	МК2.5; МК2.6; МК2.7; МК3.3;

Шифр	Компетентність	Методи контролю
		МК4.4.
ФК-7	Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.	МК2.5; МК2.6; МК2.7; МК3.3; МК4.4.
ФК-11	Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.	МК2.5; МК2.6; МК2.7; МК3.3; МК4.4.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ КУРСАНТАМИ

Шифр	Програмні результати навчання	Методи навчання	Оцінювання
ПРН-1	Визначати, аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.	МН1.3; МН 1.6; МН 2.1; МН2.3; МН3.2; МН3.4; МН3.6; МН3.7; МН4.1; МН4.2; МН4.4	МК2.1; МК2.2; МК2.3; МК2.5; МК2.6; МК3.1; МК4.1; МК4.4.
ПРН-2	Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.	МН1.3; МН 1.6; МН 2.1; МН2.3; МН3.2; МН3.4; МН3.6; МН3.7; МН4.1; МН4.2; МН4.4	МК2.1; МК2.2; МК2.3; МК2.5; МК2.6; МК3.1; МК4.1; МК4.4.
ПРН-3	Здійснювати пошук інформації з різних джерел для вирішення професійних завдань за допомогою державної та іноземної мов, в т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.	МН1.3; МН 1.6; МН 2.1; МН2.3; МН3.2; МН3.4; МН3.6; МН3.7; МН4.1; МН4.2; МН4.4	МК2.1; МК2.2; МК2.3; МК2.5; МК2.6; МК3.1; МК4.1; МК4.4.
ПРН-4	Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.	МН1.3; МН 1.6; МН 2.1; МН2.3; МН3.2; МН3.4; МН3.6; МН3.7; МН4.1; МН4.2; МН4.4	МК2.1; МК2.2; МК2.3; МК2.5; МК2.6; МК3.1; МК4.1; МК4.4.
ПРН-5	Самостійно обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.	МН1.3; МН 1.6; МН 2.1; МН2.3; МН3.2; МН3.4; МН3.6; МН3.7; МН4.1; МН4.2; МН4.4	МК2.1; МК2.2; МК2.3; МК2.5; МК2.6; МК3.1; МК4.1; МК4.4.

Шифр	Програмні результати навчання	Методи навчання	Оцінювання
ПРН-6	Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, вміння дотримуватися процедури дослідження.	МН1.3; МН 1.6; МН 2.1; МН2.3; МН3.2; МН3.4; МН3.6; МН3.7; МН4.1; МН4.2; МН4.4	МК2.1; МК2.2; МК2.3; МК2.5; МК2.6; МК3.1; МК4.1; МК4.4.
ПРН-7	Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.	МН1.3; МН 1.6; МН 2.1; МН2.3; МН3.2; МН3.4; МН3.6; МН3.7; МН4.1; МН4.2; МН4.4	МК2.1; МК2.2; МК2.3; МК2.5; МК2.6; МК3.1; МК4.1; МК4.4.
ПРН-8	Формулювати розгорнутий аналіз досліджень, презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців.	МН1.3; МН 1.6; МН 2.1; МН2.3; МН3.2; МН3.4; МН3.6; МН3.7; МН4.1; МН4.2; МН4.4	МК2.1; МК2.2; МК2.3; МК2.5; МК2.6; МК3.1; МК4.1; МК4.4.
ПРН-9	Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.	МН1.3; МН 1.6; МН 2.1; МН2.3; МН3.2; МН3.4; МН3.6; МН3.7; МН4.1; МН4.2; МН4.4	МК2.1; МК2.2; МК2.3; МК2.5; МК2.6; МК3.1; МК4.1; МК4.4.
ПРН-13	Емпатійно взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.	МН1.3; МН 1.6; МН 2.1; МН2.3; МН3.2; МН3.4; МН3.6; МН3.7; МН4.1; МН4.2; МН4.4	МК2.1; МК2.2; МК2.3; МК2.5; МК2.6; МК3.1; МК4.1; МК4.4.
ПРН-14	Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, в тому числі демонструвати лідерські якості.	МН1.3; МН 1.6; МН 2.1; МН2.3; МН3.2; МН3.4; МН3.6; МН3.7; МН4.1; МН4.2; МН4.4	МК2.1; МК2.2; МК2.3; МК2.5; МК2.6; МК3.1; МК4.1; МК4.4.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

№ теми	Найменування тем	Кількість годин	Номери, вид занять та кількість годин						Місяці	Номери тем, занять та кількість годин	Кількість годин
			1	2	3	4	5	6			
1	Психологія особистості та психічного розвитку як наукова і навчальна дисципліна	4	Л2	Сз2					I	1/1Л(2); 1/2Сз(2); 2/1Л(4); 2/2Сз(2); 3/1Л(2); 3/2Сз(2); 4/1Л(2); 4/2Сз(2); 5/1Л(2); 5/2Сз(2);	20
2	Психічний розвиток та формування особистості в онтогенезі	6	Л4	Сз2							
3	Зміст, структура та основні підходи до поняття «кар'єра».	4	Л2	Сз2							
4	Зміст та основні умови професійного зростання військовослужбовців.	4	Л2	Сз2							
5	Соціально-психологічні основи гендерної ідентичності.	4	Л2	Сз2					II	6/1Л(2); 6/2Сз(2); 7/1Л(2); 7/2Сз(4); 8/1Л(2); 8/2Сз(2); 9/1Л(2); 9/2Сз(4);	20
6	Гендер у психології розвитку.	4	Л2	Сз2							
7	Самоменеджмент як складова розвитку успішної кар'єри.	6	Л2	Сз4							
8	Розвиток конструктивного мислення.	4	Л2	Сз2							
9.	Особистість фахівця як суб'єкт творчої діяльності та професійного становлення.	6	Л2	Сз4					III	10/1Л(4); 10/2Сз(2); 11/1Л(2); 11/2Сз(2); 12/1Л(4); 12/2Сз(4);	20
10.	Психологічна структура особистісного зростання.	6	Л4	Сз2							
11.	Розвиток мотиваційної сфери.	4	Л2	Сз2							

№ теми	Найменування тем	Кількість годин	Номери, вид занять та кількість годин						Місяці	Номери тем, занять та кількість годин	Кількість годин
			1	2	3	4	5	6			
12.	Фактори розвитку особистості і їх вплив на професійну кар'єру.	8	Л4	Сз4					IV	13/1Л(4); 13/2Сз(4)	
13.	Особистісна зрілість як психологічна характеристика людини.	8	Л4	Сз4						IV	14/1Л(2); 14/2Сз(2); 15/1Л(4); 15/2Сз(4); 15/3Пз(2) Дз(6)
14.	Психологія професійного самовизначення і самореалізації особистості.	4	Л2	Сз2							
15.	Тренінгові вправи з особистісного зростання.	10	Л4	Сз4	Пз2						
	Диференційований залік	6									
	Усього	88	40	40	2					Усього	88

Умовні позначення: Лекція – Л Семінарське заняття – Сз Диференційований залік – Дз
Заняття обов'язкові до оцінювання – 1/2Сз(2)

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ теми	№ заняття	Види навчальних занять, завдань	Кількість годин	Найменування теми та навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
4 курс, 8 семестр					
1			6	Психологія особистості та психологія розвитку як наукова і навчальна дисципліна	
	1	лекція	2	<u>Психологія особистості та психологія розвитку як галузеві дисципліни психологічної науки</u> 1. Предмет, об'єкт, категоріальний апарат, завдання навчальної дисципліни. 2. Зв'язок навчальної дисципліни з іншими галузевими дисциплінами психологічної науки.	[1.1] ст. 7-11; [1.2] ст. 4-12
	2	семінар	2	<u>Основні методологічні положення психології розвитку</u> 1. Поняття, методи і моделі психогенетики розвитку. 2. Взаємодія генотипу і середовища у розвитку.	[1.1] ст. 7-11; [1.2] ст. 4-12
		самостійна робота	2	1. Історія дослідження особистості та її основні періоди: філософсько-літературний, клінічний, експериментальний.	
2			10	Психічний розвиток та формування особистості в онтогенезі	
	1	лекція	2	<u>Закономірності та динаміка психічного розвитку</u> 1. Основні властивості розвитку, форми та його типи. 2. Порівняльна характеристика кількісних та якісних змін.	[1.2] ст. 4-13; [2.3; 2.5; 2.6]
	2	лекція	2	<u>Основні принципи психології розвитку особистості.</u> 1. Історичний принцип психології розвитку особистості. 2. Суспільно-історичні фактори психології розвитку особистості.	[1.2] ст. 4-13; [2.3; 2.5; 2.6]
	3	семінар	2	<u>Рушійні сили та умови психічного розвитку особистості</u> 1. Характеристика суперечностей формування та розвитку особистості. 2. Аналіз умов психічного розвитку людини. 3. Системний аналіз розвитку на трьох рівнях життя людини.	[1.2] ст. 13-18; [2.3; 2.5; 2.6]

1	2	3	4	5	6
		індивідуальне завдання (конспект)	2	<u>Предмет психології розвитку, її становлення в XIX–XX ст.</u> 1. Предмет і методи психології розвитку. 2. Виділення психології розвитку в самостійну галузь психології та підходи до проблеми розвитку в основних психологічних напрямках.	[1.2] ст. 4-53; [2.3; 2.5; 2.6]
		самостійна робота	2	1. Розвиток і формування особистості. 2. Проблема взаємозв'язку біологічних і соціальних факторів у розвитку особистості. 3. Поняття психічної норми та ненормативний розвиток особистості. 4. Напрямки, концепції та теорії психічного розвитку.	[1.2] ст. 4-108; [2.3; 2.5; 2.6]
3			6	Зміст, структура та основні підходи до поняття «кар'єра»	
	1	лекція	2	<u>Кар'єра: основні поняття, структура, зміст.</u> 1. Зміст та структура поняття кар'єри. 2. Основні моделі розвитку кар'єри.	[1.1] ст. 14-19; [2.1-2.4; 2.7; 2.8; 2.9]
	2	семінар	2	<u>Аналіз розвитку кар'єри як соціального феномена.</u> 1. Аналіз поняття кар'єри як об'єкта управління. 2. Досвід закордонних країн у керуванні професійною кар'єрою.	[1.1] ст. 14-19; [2.1-2.4; 2.7; 2.8; 2.9]
		самостійна робота	2	1. Поняття «горизонтальна кар'єра», «вертикальна кар'єра», «ступенева кар'єра». 2. Порівняльний аналіз понять «кар'єра» та «кар'єризм».	[1.2] ст. 4-108; [2.3; 2.5; 2.6]
4			6	Зміст та основні умови професійного зростання військовослужбовців.	
	1	лекція	2	<u>Особливості умов просування по військовій службі.</u> 1. Принципи постановки і реалізації кар'єрної мети військовослужбовця. 2. Морально-психологічні якості особистості командира та їх вплив на управління підрозділом.	[1.1] ст. 20-30; [2.1-2.4; 2.7; 2.8; 2.9]
	2	семінар	2	<u>Темперамент особистості</u> 1. Історія становлення та розвитку вчення про темперамент. 2. Зміст основних властивостей темпераменту. 3. Вплив властивостей темпераменту суб'єкта на його діяльність.	[1.1] ст. 30-40; [2.1-2.4; 2.7; 2.8; 2.9]
		самостійна робота	2	1. Сучасні наукові концепції щодо визначення видів темпераменту та його змісту їх властивостей.	[1.1] ст. 30-40; [2.1-2.9]
5			6	Соціально-психологічні основи гендерної ідентичності.	

	1	лекція	2	<u>«Гендерна психологія як наука».</u> 1. Основні засади гендерної психології. 2. Проблеми статевих відмінностей в онтогенезі.	[1.1] ст. 41-61; [2.1-2.4; 2.7; 2.8; 2.9]
	2	семінар	2	<u>Концептуальні теорії статевої типізації.</u> 1. Гуманістично-екзистенціальні теорії гендеру. Концептуальні принципи теорій (Р.Бернс, А.Маслоу, К.Рождерс, В.Франкл). 2. Біхевіористичні теорії про гендер: теорія статевої типізації Д.Уотсона. Теорії соціального наочіння диференціації поведінки (В.Мішел, К.Бассі, А.Бандура).	[1.1] ст. 62-70; [2.1-2.4; 2.7; 2.8; 2.9]
		самостійна робота	2	1. Вплив гормонів залоз внутрішньої секреції на психіку та будову тіла людини.	[1.1] ст. 68-70; [2.1-2.9]
6			18	Гендер у психології розвитку.	
	1	лекція	2	<u>Гендерна етнокультура українців.</u> 1.Архетипні уявлення про Матір та Жінку в трипільських знахідках. Культ жінки-матері в українській міфології: Берегиня, Богоматір, Хранителька домашнього вогнища. 2.Міфи та реальність у подоланні гендерних стереотипів.	[1.1] ст. 71-92; [2.1-2.4; 2.7; 2.8; 2.9]
	2	семінар	2	<u>Гендер та психологічне благополуччя людини.</u> 1.Особливості особистості чоловіка та жінки як чинники суб'єктивного благополуччя. 2. Гендерні аспекти сімейних відносин та виховання. 3. Соціальні чинники щасливого життя чоловіків та жінок.	[1.1] ст. 71-92; [2.1-2.4; 2.7; 2.8; 2.9]
		індивідуальне завдання (конспект)	2	<u>Гендерні характеристики особистості.</u> 1. Соціально-психологічний аналіз гендерних стереотипів, гендерних ролей та гендерних аттитюдів. 2. Гендерна ідентичність особистості. 3. Сексуальна ідентичність. 4. Феномен queer-ідентичності.	

		індивідуальне завдання (реферат)	10	<u>Тематика рефератів згідно розділу</u>	[1.1] ст. 71-92; [2.1-2.4; 2.7; 2.8; 2.9]
		самостійна робота	2	<u>Актуальні проблеми гендерної психології.</u> 1. Концепції, форми психологічного насильства щодо жінок. 2. Віктимізація жінок у суспільстві. 3. Жінки і війна: психологічні аспекти.	[1.1] ст. 71-92; [2.1-2.4; 2.7; 2.8; 2.9]
7			10	Самоменеджмент як складова розвитку успішної кар'єри.	
	1	лекція	2	<u>Поняття кар'єри та успіху в самоменеджменті</u> 1. Поняття та суть кар'єри в самоменеджменті. 2. Особливості планування кар'єри. 3. Формулювання балансу успіхів та невдач.	[1.1] ст. 93-112; [2.1-2.4; 2.7; 2.8; 2.9]
	2	семінар	4	<u>Сучасні методи самопрезентації і планування кар'єри.</u> 1. Професійне резюме як спосіб самопрезентації і планування кар'єри. 2. Психологічне есе «Я і моя кар'єра». 3. Діагностика самооцінки реалізації життєвих цілей особистості.	[1.1] ст. 93-112; [2.1-2.4; 2.7; 2.8; 2.9]
		індивідуальне завдання (конспект)	2	<u>Психологія гендерної соціалізації</u> 1. Загальні питання гендерної соціалізації. 2. Чинники гендерної соціалізації. 3. Психологічні аспекти проблеми сексизму та асиметрії в процесі гендерної соціалізації. 4. Гендерні зміни у сучасному суспільстві.	[1.1] ст. 93-112; [2.1-2.4; 2.7; 2.8; 2.9]
		самостійна робота	2	<u>Гендер та спілкування</u> 1. Взаємозалежність гендера та комунікації. 2. Гендерні особливості спілкування. 3. Взаємини чоловіків та жінок.	[1.1] ст. 93-112; [2.1-2.4; 2.8; 2.9]
8			8	Розвиток конструктивного мислення	
	1	лекція	2	<u>Моделювання ситуацій виявлення необхідних рис</u> 1. Ірраціональні настанови. 2. Емоційно-почуттєве виховання і самовиховання особистості.	[1.1] ст. 112- 130; [2.1-2.4; 2.7; 2.8; 2.9]

	2	семінар	2	Соціально-психологічні характеристики тренінгів особистісного зростання. 1. Тренінг як форма активного навчання, метою якого, насамперед, є передача і відпрацювання психологічних знань, навичок і умінь; 2. Тренінг як метод створення умов для саморозкриття учасників і самостійного пошуку ними способів розв'язання власних проблем.	[1.1] ст. 93-112; [2.1-2.9]
		індивідуальне завдання (конспект)	2	<u>Принципи психотренінгів консультативно-психокорекційної роботи</u> 1. Принцип оптимізації пізнавальної сфери. 2. Принцип трансформації поведінки.	[1.1] ст. 112-130; [2.1-2.9]
		самостійна робота	2	<u>Психологічний тренінг з розвитку професійної ідентичності.</u> 1. Концепція професійної ідентичності. 2. Протиріччя між уявними та реальними умовами професійної діяльності	[1.1] ст. 112-113; [2.1-2.9]
9			18	Особистість фахівця як суб'єкт творчої діяльності та професійного становлення.	
	1	лекція	2	<u>Провідні якості та прояви особистості фахівця</u> 1. Основні чинники формування особистості як суб'єкта соціального буття. 2. Основні психологічні показники професіоналізму фахівця.	[1.1] ст. 152-184; [2.1-2.9]
	2	семінар	2	<u>Динаміка розвитку особистості в професійній діяльності.</u> 1. Основні детермінанти продуктивності праці. 2. Несприятливі функціональні стани людини в праці.	[1.1] ст. 152-184; [2.1-2.9]
		Індивідуальне завдання (реферат)	12	<u>Тематика рефератів згідно розділу</u>	
		самостійна робота	2	1. Основні підходи щодо сутності професійної орієнтації. 2. Професійна орієнтація та орієнтування в професії.	[1.1] ст. 152-184; [2.1-2.9]
10			8	Психологічна структура особистісного зростання	
	1	лекція	2	Особистісні фактори розвитку кар'єри 1. Діагностика самооцінки реалізації життєвих цілей особистості. 2. Особливості застосування тренінгових методик з особистісного зростання.	[1.1] ст. 184-194; [2.1-2.9]

	2	лекція	4	<u>Психологія кар'єри як наукова дисципліна</u> 1. Утворення «команди» (колективу). 2. Групова динаміка. Кооперація, конформізм, конкуренція	[1.1] ст. 184-194; [2.1-2.9]
	3	семінар		<u>Самореалізація особистості у різних видах професійної діяльності.</u> 1. Психологія професіоналізму та вершин майстерності. 2. Елементи творчості в праці та індивідуальний стиль професійної діяльності	
		самостійна робота	2	1. Поняття професіогенезу. 2. Основні етапи розвитку особистості як суб'єкта праці.	[1.1] ст. 184-194; [2.1-2.9]
11			6	Розвиток мотиваційної сфери	
	1	лекція	2	<u>Емоційно-почуттєве виховання і самовиховання особистості»</u> 1. Характеристика емоцій та почуттів, їхня класифікація в науці. 2. Функції та роль емоцій в поведінці й діяльності людей.	[1.1] ст. 195-200; [2.1-2.9]
	2	семінар	2	<u>Теорії мотивації.</u> 1. Теорія ERG Клейтона Альдерферфа. Теорія мотиваційної гігієни Ф. Герцберга. 2. Процесуальні теорії мотивації. Теорія очікувань В. Врума. 3. Теорія справедливості С. Адамса. Модель Портера-Лоулера.	[1.1] ст. 195-200; [2.1-2.9]
		самостійна робота	2	<u>Кількісні виміри здібностей.</u> 1. Теоретичні й практичні, навчальні й творчі здібності. 2. Предметні й міжособистісні здібності.	[1.1] ст. 195-200; [2.1-2.9]
12			10	Фактори розвитку особистості та їх вплив на професійну кар'єру	
	1	лекція	2	<u>Фактори та правила, що забезпечують успішну адаптацію особистості.</u> 1. Вміння організації співпраці з колегами, начальниками та підлеглими. 2. Фактори, що перешкоджають адаптації персоналу.	[1.1] ст. 200-210; [2.1-2.9]
	2	лекція	2	<u>Управління фактором часу в діловій кар'єрі</u> 1. Значення та принципи ефективного використання часу. 2. Роль управління фактором часу в розвитку кар'єри. 3. Закономірності ділової активності: закон Парето, закон Паркінсона, концепція Е. Берна.	[1.1] ст. 200-210; [2.1-2.9]
	3	семінар	4	<u>Структура загальної та спеціальної програми адаптації.</u> 1. План адаптації персоналу. План адаптації керівників. 2. Етапи процесу адаптації персоналу. Види входження новачка в організацію.	[1.1] ст. 211-217; [2.1-2.9]

		самостійна робота	2	1. Фактори професійного росту персоналу.	[1.1] ст. 200-217; [2.1-2.9]
13			12	Особистісна зрілість як психологічна характеристика людини	
	1	лекція	2	<u>Характеристика особистісної зрілості.</u> 1.Визначення поняття зрілість та особистісна зрілість. 2. Види зрілості та їх співвідношення з особистісною зрілістю.	[1.1] ст. 217-226; [2.1-2.9]
	2	лекція	2	<u>Поняття та складові особистісної зрілості в концепціях зарубіжних та вітчизняних вчених.</u> 1. Кроскультурні, вікові, гендерні відмінності у розумінні особистісної зрілості. 2. Методи діагностики особистісної зрілості.	[1.1] ст. 217-226; [2.1-2.9]
	4	семінар	4	<u>Феномен прокрастинації в контексті досягнення життєвого успіху особистості.</u> 1. Прокрастинація як феномен. 2. Розуміння прокрастинації в теоріях зарубіжних та вітчизняних вчених. 3.Причини виникнення прокрастинації. Методи діагностики причин прокрастинації.	[1.1] ст. 220-226; [2.1-2.9]
		індивідуальне завдання (конспект)	2	<u>Соціокультурний та гуманістичний напрям в психологічній науці</u> 1. Історія розвитку соціокультурного напрямку в психологічній науці. 2.Історія розвитку гуманістичного напрямку в розвитку психології особистості.	[1.1] ст. 217-226; [2.1-2.9]
		самостійна робота	2	1.Характеристика діяльності представників соціокультурного та гуманістичних концепцій та їх внесок в розвитку психологічної науки.	[1.1] ст. 217-226; [2.1-2.9]
14			6	Психологія професійного самовизначення і самореалізації особистості.	
	1	лекція	2	<u>Самореалізація особистості у різних видах професійної діяльності.</u> 1. Психологія професіоналізму та вершин майстерності. 2. Елементи творчості в праці та індивідуальний стиль професійної діяльності.	[1.1] ст. 227-240; [2.4]
	2	семінар	2	<u>Кризи професійного розвитку особистості.</u> 1.Поняття про кризи професійного розвитку, їх функції та динаміка 2. Характеристика типових криз професійного розвитку особистості.	[1.1] ст. 227-240; [2.4]

1	2	3	4	5	6
		самостійна робота	1	1. Проблема релевантності переживання криз професійного розвитку. 2. Поняття про нормативні та ненормативні кризи фахового розвитку.	[1.1] ст. 227-240; [2.4]
15			14	Тренінгові вправи з особистісного зростання	
	1	лекція	2	<u>Загальна характеристика тренінгу особистісного зростання</u> 1. Структура тренінгу особистісного зростання. 2. Основні завдання та аспекти тренінгу особистісного зростання.	[1.3] ст. 80-152; [2.1-2.9]
	3	лекція	2	<u>Основні психотерапевтичні чинники тренінгу особистісного зростання.</u> 1. Методика встановлення зворотнього зв'язку (шеринг). 2. Оцінка ефективності тренінгу.	[1.3] ст. 135-140; [2.1-2.9]
		Практичне заняття	2	<u>Характеристика основних методів і форм тренінгу особистісного зростання</u> 1. Психодіагностика рівня розвитку особистості. 2. Психологічний аналіз життєвого шляху і методика побудови особистих планів.	
	4	семінар	4	<u>Особистість і професійна діяльність</u> 1. Мотиви вибору професії та професійного навчання. 2. Психологічні основи оптимального вибору професії.	[1.3] ст. 143-152; [2.1-2.9]
		індивідуальне завдання (конспект)	2	<u>Психологічні основи професійної орієнтації та самореалізації особистості</u> 1. Зміст теорій професійного самовизначення. 2. Зміст психологічних теорій професійної мотивації.	[1.3] ст. 80-152; [2.1-2.9]
		самостійна робота	2	1. Особистість у системі «людина-професія»	[1.3] ст. 112-135
	Диференційований залік		6		
	Разом за семестр		150		
	Усього		150		

ОЦІНЮВАННЯ

Поточне, рубіжне та підсумкове оцінювання здійснюється відповідно до положення https://nadpsu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/01/polozh-otsinka-2020-_12.01.-.pdf.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Базова

- 1.1. Москалець В. П. Психологія особистості: навчальний посібник. Київ: «Центр учбової літератури», 2018. 262 с.
- 1.2. Пісоцький В. П., Горянський А. М. Психічний розвиток та формування особистості в онтогенезі : навчальний посібник для вищих навчальних закладів. Київ: КНТ, 2018. 144 с.
- 1.3. Коропецька О. М. Психологічні основи професійної орієнтації та самореалізації особистості. Навчальний посібник. Київ: КНТ, 2018. 438 с.

2. Додаткова

- 2.1. Карпенко З. С. Аксиологічна психологія особистості. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2009.
- 2.2. Копець Л. В. Психологія особистості. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008.
- 2.3. Кутішенко В. П., Ставицька С. О. Психологія розвитку та вікова психологія: Практикум: Навч. посіб. Київ: Каравела, 2009. 338 с.
- 2.4. Папуча М. В. Проблеми психології особистісного розвитку. Ніжин: ПП Лисенко М. М., 2008. 384 с.
- 2.5. Психология личности : Словарь-справочник. Под ред. П. П. Горностая, Т. М. Титаренко. Київ: РУТА, 2001.
- 2.6. Семиченко В. А. Психология личности. Київ: Видавець Ешке О. М., 2001. 427 с.
- 2.7. Семиченко В. А. Психология личности. Київ: Видавець Ешке О. М., 2001. 427 с.
- 2.8. Франкл В. Людина у пошуках суті. Психолог у концтаборі. Харків: Клуб сімейного дозвілля. 2016. 160 с.

3. Інформаційні ресурси в інтернет (інтранет)

- 3.1. <http://psychological.ucoz.ua/publ/35>
- 3.2. http://www.bronnikov.kiev.ua/book_3_0.php
- 3.3. http://mobile.pidruchniki.ws/16760626/psihologiya/etnopsihologiya_-_savitska_ov
- 3.4. <http://implicit.harvard.edu/implicit/>
- 3.5. <http://www.salto-youth.net>
- 3.6. <http://www.youthwork.com>

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

Середовище в аудиторії є творчим, відкритим до конструктивної критики.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлені терміни. Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на заняттях з будь-якої причини, він/вона відпрацьовують навчальні питання та завдання в часи самостійної підготовки та у встановлені викладачем терміни обов'язково звітують про опанування ними навчального матеріалу. Курсанти, які пропустили більше 30% з тих занять, де було передбачено оцінювання, одержали середньоарифметичну з поточних оцінок нижче 2,60, тобто менше 70% позитивних оцінок від загальної кількості, не відзвітували за індивідуальну та самостійну роботу, до семестрового контролю не допускаються.

У разі коли курсант не виконав умови допуску до складання семестрового контролю, завчасно, але не пізніше трьох робочих днів до складання семестрового контролю, рішенням кафедри йому встановлюється індивідуальний термін ліквідації заборгованості. Якщо курсант (слухач, студент) не ліквідує заборгованість у визначений кафедрою термін, то він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни і в відомості обліку успішності, в графі «підсумкова оцінка», йому виставляється оцінка «незадовільно» за національною шкалою, 50 балів за 100-бальною шкалою і FX – за шкалою ЄКТС. При повній відсутності позитивних поточних оцінок, за визначені звітності, і не ліквідації заборгованості у визначений кафедрою термін, курсанту (слухачу, студенту) курс з навчальної дисципліни не зараховується і в графі «підсумкова оцінка», йому виставляється оцінка «недопущений» за національною шкалою, 17 балів за 100-бальною шкалою і F за шкалою ЄКТС. В такому випадку курсант (слухач, студент) представляється на засідання Вченої ради факультету, академії і йому пропонується пройти повний курс повторно. У разі відмови розглядається питання про його відрахування з академії.

Дотримання академічної доброчесності

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічним складом передбачає:

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати досліджень та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

За порушення академічної доброчесності учасники освітнього процесу закладу вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності.

Нормативно-правове забезпечення: <https://nadpsu.edu.ua/osvita/normatyvno-pravove-zabezpechennia/>.

Додаток А
Методи навчання та методи контролю навчальних досягнень

Шифр	Метод навчання
1. Словесні методи	
МН 1.1	Лекція
МН 1.2	Розповідь
МН 1.3	Пояснення
МН 1.4	Бесіда
МН 1.5	Інструктаж
МН 1.6	Дискусія
МН 1.7	Диспут
2. Наочні методи	
МН 2.1	Демонстрація
МН 2.2	Ілюстрація
МН 2.3	Спостереження
3. Практичні методи	
МН 3.1	Лабораторна робота
МН 3.2	Практична робота
МН 3.3	Пробні вправи
МН 3.4	Творчі вправи
МН 3.5	Усні вправи
МН 3.6	Практичні вправи
МН 3.7	Графічні вправи
МН 3.8	Технічні вправи
МН 3.9	Групові вправи
4. Методи самостійного та індивідуального навчання	
МН 4.1	Рецептивний
МН 4.2	Репродуктивний
МН 4.3	Евристичний
МН 4.4	Дослідницький

Шифр	Метод контролю навчальних досягнень
1. Попередній контроль	
МК 1.1	Вибірковий усний
МК 1.2	Фронтальний письмовий
МК 1.3	Фронтальний тестовий
МК 1.4	Фронтальний проблемний
2. Поточний контроль	
МК 2.1	Вибірковий усний
МК 2.2	Колоквіум
МК 2.3	Контрольна робота
МК 2.4	Тестування
МК 2.5	Захист звіту з лабораторної роботи
МК 2.6	Захист звіту з практичної роботи
МК 2.7	Індивідуальна розрахункова робота
МК 2.8	Реферат
3. Рубіжний контроль	
МК 3.1	Фронтальний письмовий
МК 3.2	Фронтальний тестовий
МК 3.3	Фронтальний проблемний
4. Підсумковий контроль	
МК 4.1	Усний
МК 4.2	Письмовий
МК 4.3	Тестовий
МК 4.4	Проблемний